SJÄLVBIOGRAFI

J.A.V. Petersson

Några korta drag ur mitt långa liv.

Herren är min starkhet och min sköld; på honom förtröstade mitt hjärta. Och jag vart hulpen, därför fröjdar sig mitt hjärta, och med min sång vill jag tacka honom. Ps. 28:7.

I sångarens ord vill jag av fullaste hjärta instämma. Han har underbart hulpit mig, min kära hustru och barn. För allt vill jag tacka och lova Gud.

Härstamning.

Min far Peter Gustaf Karlsson var född i Svartabäck 23/1 1837, död 30/6 1869 i lunginflammation.

Föräldrar: Farfar Karl Magnus Nilsson, född i Svartabäck 1810. Farmor Katarina Andersson, född i Askaremåla, Linneryd 1814. Båda döda i 85-årsåldern.

Farmors föräldrar blevo gamla. Fadern c:a 90 år. Modern, född 1785, död 1883, alltså 98 år. Samtliga lantbrukare. Min far hade bröderna Frans, Näslyckan, Johan, Rudebo, Samuel, Svartabäck, Otto, utvandrade till Amerika 1869. Sedan 1879 har han ej varit spord. En syster, Johanna, gift med Frans Petersson, Lönnemåla, Elmeboda. En son har nu gamla föräldragården i Svartabäck. Mangårdsbyggnaden är nog från 1700-talet och har ej under de senaste 75 åren undergått någon förändring. Ett vackert läge utmed den allmänna landsvägen.

Av samtliga släktingar blev jag varmt omhuldad, varföre jag har dem i kär hågkomst.

Min morfar, Peter Andersson, f. 1817 i Grevlingetonge, Nöbbeled, död i Deralycke 1877 i en nervsjukdom före 60 år. Lantbrukare. Föräldragården, som varit i släkten c:a 300 år, har nu på 1930-talet övergått till annan släkt. Även där var jag som barn.

Min mormor, Maja-Lena Petersson, född 1821 i Flåboda, Linneryd, död 1904. Den gamla mangårdsbyggnaden i Deralycke lades i aska någon gång under 1890-talet. Morfar var en ovanligt fin man, hjärtegod och musikalisk. Dottersonen och han voro synnerligen goda vänner. Mormor var en praktisk och duglig kvinna men ganska olik sin man, dock godsint och hjälpsam.

Min mors äldsta syster, Karolina, född 1841, gift med Johannes Rönn, övertog morfars ena gård i Deralycke, Johanna, född 1845, gift med Frans Olsson, köpte den andra gården. Brodern Johan, född 1848, blev skollärare och kom 1871 till Kronobäck, gift med Akvilina Cedergren, och död 1878. Eva, född 1851, gift med Carl Johansson i Bungamåla, Sandsjö. Mannen, 96 år i höst, lever ännu. David, född 1856, gift med Hilda Cedergren. Då brodern dog 1878 blev han transporterad till Kronobäck, där han dog 1884. Båda bröderna av lungtuberkulos. August, född 1859, blev skollärare i

Knislinge 1882, gift med Agnes Cedergren, dog troligen 1904. Omgift med Johanna Bengtsson i Knislinge, som ännu lever.

Min mor, Helena Petersson. född i Deralycke 9/11 1842, död den 15/1 1915. Mina föräldrar gifte sig den 22 juni 1862, då de köpte av farfar 1/16 mtl. Svartabäck. Mor fick i hemgift av sina föräldrar 6000 daler, som det räknades på den tiden eller 1000 riksdaler, vilket ansågs mycket på den tiden.

Äktenskapet blev ej långvarigt. Min far Peter Karlsson drack vatten ur en källa i skogen med påföljd att han å 7de dagen dog i lunginflammation det förfärliga nödåret 1869. År 1868 föll intet regn från sådden på våren till skörden på hösten. Säden kunde ej skäras utan måste ryckas upp med rötterna. Blev varken kärna eller halm. Under nödåret måste mjölet drygas ut med alla slags frön. Minnes att jag var med mor och repade hasselfrön och klängena på björkarna, som blandades i mjölet till gröt. Från min fars dödsbädd minnes jag en gripande händelse. Vi hade blott ett litet stycke av en brödkaka, då far låg till sängs. Jag gick på golvet och grät av hunger. "Helena, ge pojken litet bröd", orkade dock far säga. Hur sorgligt det än var så blev det för pojken ett dyrbart minne.

Mina farföräldrar bodde i rummet intill och alltid var det gott förhållande mellan familjerna. Arvet blev nätt, mindre än 200 kr. Vid fars död köpte farfar tillbaka vår gårdslott och 1870 flyttade vi till mors syster och svåger i Daralycke, Karolina och Johannes Rönn. Han var lantbrukare och vagnmakare. En duktig karl. Sonen Karl Oskar var 2 år yngre än jag och Anna Sofia 4 år yngre. Mellan oss var alltid gott förhållande. Några minuters väg härifrån låg den egentliga byn, där mor var född och där morfar, mormor och flera av deras barn bodde. Min yngsta morbror August var endast 4 3/4 år äldre än jag, så vi voro kamrater i Bökås skola. Min morbror David var 7 3/4 år äldre än jag. En äldre morbror Johan hade börjat på seminariet i Växjö. Vid min fars begravning voro alla morbröderna med. Då skulle de räkna ut begravningskostnaderna och då skulle också jag få vara med. De gåvo mig den ena uppgiften efter den andra med det resultatet, att de yttrade:"Ja, skollärare skall du bli, August." Vid det tillfället utstakades den ej ännu sexåringens levnadsbana. Någon tanke på att välja annan bana har ej heller förekommit.

På hösten 1872 antog Mor plats som husföreståndarinna hos en änkeman Nils Månsson i Flålycke, med vilken hon sedan ingick äktenskap. Jag var nog mindre glad åt min nye far, ty han var nog rätt knatig av sig, men ville, att det skulle vara ordentligt, varföre kosten var bra. Men han fordrade också arbete, vilket senare kom mig väl till pass. Avgångsbetyg från folkskola fick jag redan innan jag fyllt 11 år. Stor dårskap, som blev mig till men. Ty nu fick jag blott gå en och annan dag i skolan. Men så fick jag också lära mig allt vad som hörde till ett mindre lantbruk, även beträffande körning och slåtter. Om somrarna hade vi till hjälp en drängpojke.

År 1873, 8/10, föddes en flicka Ida Gustava. Dog i 20-årsåldern. År 1876 den 22/3 föddes en pojke med namnet Per Alfred, som levt fram sitt liv i Ronneby. 2 år därefter föddes en flicka, som dog vid födseln. År 1880 föddes sonen David, som är välbeställd lantbrukare i Vide.

På våren 1878 blev jag konfirmerad för kyrkoherde Kronblad. Nu började livet på allvar och jag gjorde upp planer för

framtiden. Min styvfar önskade jag skulle stanna hemma och hjälpa honom på gården men obemedlad som jag var ansåg jag det vara meningslöst. Då jag var för ung att kunna komma in på något seminarium, ledde Gud det så att jag tog årsplats som dräng hos Peter Magnus Samuelsson i Stångsmåla med en årslön av 40 kr samt 1 par skor och en skjorta tror jag det var. Det sades mig, att han var den värste bonden i socknen. Blev ej skrämd därav utan tillträdde min plats på bestämd tid den 1 november 1878.

Hemma hade jag lärt mig arbeta, som nu kom mig väl till pass. Tröskningen på logen med två eller fyra man började ofta kl 1/2 2 på morgonen. Var det 4 man pågick tröskningen hela dagen. Med 2 blott till dager och sedan arbete i skogen. Mängder av granris kördes hem och fick jag hacka det till strö under djuren. Hade en utmärkt fotbeklädnad. Ett par präktiga träskostövlar. Vanliga träskor med skaften till ett par stövlar. Alldeles omistliga när man skulle stå stilla. På vår, sommar och höst var det fullt med arbete på åker och äng. En häst och ett par oxar funnos som dragare. Vid skörden skulle all säden skäras. Lie fick ej användas. All säd, som under dagen avtagits, fick jag kraka på kvällen, så att klockan blev bortåt 11 innan jag hann in. Kl. 4.45 purrade husbonden och då gällde det lämna den goda bädden och fortsätta arbetet ute på åker och äng. Hösten var besvärlig, när jag skulle ta reda på oxarna, som lågo ute bland buskarna. Kosten var ju god. Brödet minst 5 dagar gammalt och mjölken i allmänhet oskummad. Året gick fort undan och tror ej jag var sjuk mer än en dag på hela året.

Vid besök sedermera i hembygden plägade jag alltid besöka det gamla hemmet, där både jag och mina barn blevo hjärtligt mottagna. Kanske blott Gertrud var där. Sista dagen i hemmet fick jag, som seden var, binda kvastar. Under året hade jag brevväxlat med morbror David i Kronobäck och blivit inbjuden komma till honom och förbereda mig för inträde på seminariet. Tror att jag anträdde ditresan den 18 nov. Glömt vem som skjutsade mig till Skruv. Möjligen Alfred i Stångsmåla.

I Kalmar hade Mor en gammal läskamrat, gelbgjutare Lindstedt, som jag sökte upp och där fick jag stanna över natten. Järnväg till Mönsterås fanns ej men en Kalmarsundsbåt gick till Mönsterås, där jag landsteg den 19 nov. 1879. Sen skulle jag gå vägen söderut tills jag fick se en telegrafstolpe i en trädgård. Jag följde anvisningen och kom lyckligt fram till bestämmelse-orten. Här i det nya hemmet, som låg 80 m. från landsvägen, bodde min morbror David med sin fru Hilda, född Cedergren, dotter till Jon Cedergren i Elgerum. Där fanns en pojke, Valfrid, 6 mån. gammal. Jag fick en kammare på vinden till mitt sovrum.

Skolbarnen i fortsättningsskolan, blev jag snart bekant med. Bland dem var en flicka, Anna Aurora Karlsson, dotterdotter till Aron Cedergren i Stubbemåla. Modern kusin med Moster Hilda. Hennes kusin Anna Cedergren i Kronobäck gick i köpingen i någon privatskola. Dessa flickor voro ofta tillsammans, varföre jag ofta sammanträffade med dem på Kronobäck . Ej anade jag då, att denna Anna Karlsson sedermera skulle bli min ledsagarinna genom livet. Redan den tiden, kontrahenterna ovetande, tändes den första gnistan mellan tvenne hjärtan, som sedan skulle slå ut i full blom. Aldrig kunde någondera av oss ana, att vi två skulle få genomleva ett helt liv tillsammans. Ja, Guds vägar äro underliga. Allt vad han gör är gjort i trofasthet. Och det fingo också vi erfara.

Här nere i Kronobäck hade farbror Johans änka Akvilina och hennes dotter Valborg fått en lägenhet. En rar älsklig 5-årig tös. På vårsidan 1880 fick hon hembud. Ett tungt slag för moster, som nu var alldeles ensam. Hon köpte det lilla vackra stället i Elgerum, som nu äges av David Svensson. Här fick hon sluta sina dagar troligen 1882. Hon var född i Elgerum och fadern hette Jon Cedergren, som hade 14 barn, därbland även mostrarna Agnes och Hilda Petersson.

Morbror var en mycket skicklig slöjdare och skulptör. Ritade ut några streck på en träbit och utförde de vackraste utskärningar. Såsom minne efter honom har jag en bokhylla, som jag inköpte på auktionen samt en byrå, som han själv utfört, vilken jag fått av sönerna Valfrid och Artur. Tyvärr fick jag ej mycken tid för egna studier, ty jag skulle hjälpa till med allt annat, icke minst köpingsärenden och barnpiga. När morbror skulle förhöra mig mina läxor, somnade han vanligen. Kosten i vardagsvis var nog rätt undermålig, ty mycket gick till goda kakor och kafferep. Så snart det var litet extra gick det ut bud till Kronobäck och Öknebäck och köpingen och snart voro en hel hop damer samlade. Visserligen fingo nog dessa damer rätt dyrt betala vad de fingo, men ändock var det nog ej nyttigt för hemmet.

Bondpojken från landet kom i god skola, som blev till hjälp under en senare tid. Moster och morbror voro mycket rara och snälla, men tyvärr tänkte de för litet på ändamålet med min vistelse där. Hela dagarna kunde gå utan att jag fick läsa ett ord på mina läxor. Morbror var kanske något svag för folkgunst. Ibland om kvällarna hade morbror rättskrivning, då Kronobäcksbarnen Anna, Emil och Karl samt Anna Karlsson voro med. Detta var nog välbehövligt för oss alla. En och annan gång fick jag ta någon timme i skolan såsom innanläsning och rättskrivning. Kom mycket väl överens med skolbarnen, som voro mina lekkamrater.

Tiden gick fort och sommaren var inne. Fått löfte av mormor få komma till henne och läsa för Karl August Ekblad i Daralycke, som flyttats upp i III Kl. på seminariet. Efter hemkomsten blev det allvar med läsningen. Ekblad var en nitisk och kunnig lärare och gjorde sitt bästa. På seminariet hade min yngste morbror flyttats till 4de Klassen.

Omkring den 22 augusti anställdes resan till Växjö för tentamen vid seminariet. Morbror August var också med och föreställde mig för rektor Dahlstedt, som var mycket vänlig. Fick veta att vi voro 140 inträdessökande, varföre utsikterna för inträde voro minimala. Vi uppdelades i grupper med 10 i varje, utom rättskrivning, som vi hade gemensamt. Äntligen randades den bestämda tiden för resultatet av prövningen. Alla samlades i stora samlingssalen, där vi sutto med bävan. Bäst det var sades namnet Johan August Vilhelm Petersson och glad blev han. Så nu visste jag, vad jag skulle göra de 4 närmaste åren.

Vid mitt inträde till seminariet var J.P. Dahlstedt skolans rektor. 1881 tillträdde han kyrkoherdetjänsten i Nöbbele och fick till efterträdare P.A. Gödecke, som också var en duktig man, hade nog ej samma sinne för religionen som Dahlstedt. Han fordrade, att eleverna själva skulle tänka och "se 3 alnar genom stenen", som var ett av hans kraftuttryck. Kunde ej förstå, att han hade särskilda gunstlingar. Övriga lärare: Munthe, matematik, Leander, modersmålet och välskrivning, Ahnstrand, modersmålet och geografi, Nilsson, naturlära och Gödecke, metodik och pedagogik.

Sång- och musiklärare Fogelberg. I övningsskolan Rob. Johansson, sedan folkskoleinspektör i Jönköping.

Hur var inackorderings- och matfrågorna ordnade? frågar någon. Första året hyrde jag tillsammans med min kamrat i 2dra klassen Oskar Smedberg från Trädet ett rum med tre fönster vid Nygatan, c:a 2 min. från semis och betalade 30 kr. vardera för terminen med fritt bränsle och bäddning och städning. I rummet innanför 2 st 4kl. Mycket hyggliga men flera år äldre än jag. Kamratlivet var mycket gott och litet var försökte vi göra det bästa för att göra maten dryg. Mest skåpåto vi. Fingo någon gång köpa en tallrik soppa för 6 öre, om jag ej missminner mig. Från hemmet kunde jag någon gång få en kaka bröd eller något annat såsom smör eller fläsk. Av Farmor 2 kr., av farbror Samuel potatis. Varje morgon kl. 6 kom kaffet. Bröd fick vi bestå oss själva. Kostnaden var visst 6 öre. Kl 1/2 7 började vi på semis. Morgonbön samt bibelläsning av rektor. Kl. 7 - 9 lektioner i klasserna. Frukostrast 9 -11. Lektioner 11.10 - 2. På e.m. teckning, sång, gymnastik och trädgårdsskötsel. Slöjd ej införd. Ofta företogs promenader även utåt närliggande landsbygd med härliga promenadplatser samt passande för läxläsning. Då ville jag helst vara ensam. Om svårare läxor förelågo, plägade vi stiga upp kl. 1/2 4 och läsa ett par timmar innan vi gingo till skolan. Första och andra julferien hemma, om somrarna tidtals hos mormor. Trots vår dåliga kost var hälsan god med undantag av att jag under höstterminen III kl. hade lindrig lunginflammation. En läkare, Liedholm, besökte mig då 8 gånger. Efteråt blev jag fullt frisk. Fick då brev från morbror August i Knislinge. Moster Agnes var sjuk efter barnsbörd, varföre han önskade jag skulle komma ned och hjälpa honom med skolan. Som betygen för höstterminen voro klara, fick jag resa. Mormor kom också dit. Moster blev sämre och dog en månad efter Eugéns födelse. Begravdes på själva julafton. Mormor fick stanna kvar och ta hand om pojken. Församlingsborna visade sin medkänsla genom att för morbrors räkning upptaga ett offer. I julhelgen blev det att vara med på många julkalas, då inte brännvinsflaskan eller kortleken saknades. Jag var ej alls tilltalad av ett dylikt julfirande. Besökte en klasskamrat Erh. Nilsson i min klass och Nils Nilsson i klassen före mig. Min färd efter apostlahästarna blev mycket angenäm.

Så randades dagen för avresan till Växjö, där vårterminen 1883 tillstundade. Redan föregående höst hade det gamla föräldrahemmet i Flålycke brunnit ner, så det blev för far anskaffa virke till nytt hem. Vid påsk var jag hemma men då bodde de hos Frans Johansson på Målen. Så byggdes nytt boningshus på gamla grunden men bredare. Min blivande moster Johanna Bengtsson fyllde annandag jul 15 år. Blev morbrors andra hustru. Sonen bankman, död, dottern, musiklärarinna, bor nu hos modern i Knislinge, men ogift.

Sommaren 1883 var jag bjuden till morbror David i Kronobäck, där jag stannade hela ferien. Denna sommartid blev för mig och min framtid av långt större betydelse än jag kunde ana. Anna var största delen av tiden hemma hos sina föräldrar i Holma. Minnes ej, att vi träffades mer än midsommardagen, då ett möte hölls i skolan. Minnes dagen mycket väl. Kall och blåsig. Nykterhetsmöte i skolan. Morbror gick ute på gården tunnklädd och utan hatt, bearbetande ett par stenhuggare, som voro begivna på sprit, att inskriva sig till godtemplare. Men det lyckades ej. Efter den betan blev morbror klenare. Han anhöll hos skolrådet, att jag skulle få vikariera för honom under min återstående fritid, som

bifölls. Med skolrådets tillstånd började skolan igen strax efter midsommar och blev jag vikarie c:a 8 veckor. Fick ensam sköta skolan. Barnantalet var visst 57. Vi kommo gott överens. På lekplatsen voro vi kamrater, men i skolan var jag lärare. Och ingen gjorde mig platsen stridig. I fortsättningsskolan hade jag en elev Karl Viktor Petersson, Gårö, som var endast 5 år yngre än jag. För mig en nyttig tid. Jag fick undervisningsvana, som kom mig väl till pass på seminariet, där jag fann nåd för adjunkt Lundblad, sedermera rektor i Karlstad. Efter en katekeslektion fick jag t.o.m. beröm av honom för jag var så frimodig. 8 veckor i Kronobäck kommo väl till pass.

I IV klassen voro vi 4 kamrater, som beredde oss tillsammans för lektionerna i seminariets små- och folkskola. Jag fick alltid nöjet först hålla lektionerna med kamraterna som elever. Mellan oss elever rådde alltid ett gott förhållande. Aldrig avundsjuka eller skvaller. Seminarietiden var en oförgätlig tid, som jag alltid haft i livlig hågkomst. I allmänhet var det en god kamratanda, ej skvaller eller förtal, men en vänskap för livet.

På hösten 1883 år dog Far, så jag var hemma på begravningen. En säregen händelse från fars dödsbädd minnes jag mycket väl. På morgonen sade jag till min kamrat:"I dag får jag bud hemifrån med Karl Niklasson, att far är död." Vid första rasten sprang jag hem ett ärende och då stod Karl Niklasson vid trappan och meddelade, att far var död och erbjöd han mig åka med honom hem, som jag med tacksamhet accepterade. Rektorn lovade mig permission till torsdagen. Begravningsgästerna voro bjudna till kl. 7 på söndagsmorgonen, då frukosten stod på bordet. Innan avfärden höll någon en dödsbetraktelse. Jordfästningen förrättades före gudstjänstens början. Jag var förvånad över alla fina förningar till begravningen, ävensom de många brödkakorna. På söndagen och måndagen var hela byn inbjuden. Långväga släktingar stannade över tisdagen till onsdagen. Då jag reste, var det nästan tomt i skafferiet och de många stora kraftiga brödkakorna voro uppätna. Ja, vilket ätande. Man talade ofta förr om kalassjuka. Och det var icke underligt, att magen reagerade.

Nu tillstundade sista julen för mig under min seminarietid. Den tillbringade jag hemma hos mor och syskonen Ida, Per och David. Ida var 10 år, Per 7 och David 3 år. Var under ferien i Bredabäckshult på bröllop. En kamrat Svensson gifte sig där med Maria Persson. Ett äkta suparhål. Alla 3 flickor rara men fadern och brodern fyllbultar.

Påskveckan -84 var jag bjuden till Kronobäck. Här tjänstgjorde en kamrat Åstrand som vikarie för vårterminen. Morbror David var jämt sängliggande. Lungsot i rätt långskridet stadium. Han skulle föreslå mig i skolrådet som vikarie för höstterminen. Fick skriftligt meddelande om antagandet. Efter återkomsten till seminariet efter påsken blev jag anmodad av vår kamratförenings styrelse att hålla en lektion inför alla klassens elever och med dessa som barn. I kamratföreningens stadgar föreskrevs nämligen, att en elev i IV kl. skulle inom föreningen hålla en provlektion i samlingssalen. Jag avböjde och föreslog en kamrat Ehnström från Madesjö. Han var ju ej så stark och något nervös, så han vägrade. Emellertid kom jag ej ifrån provlektionen utan tog en svensklektion över läseboksstycket: De små fåglarnas klagan. Eleverna, kamraterna, sökte nog på olika sätt irritera mig men dess bättre kunde jag behålla lugnet. Jag höll lektionen och var alldeles oberörd av kamraternas skojfriska svar. Den följande

kritiken blev mycket lam. Våra 3 skrivdagar till examen togo också slut. Sista undervisningsprovet hölls om 9 budet själva examensdagen. Så avslutades läsåret och betygen utdelades. Senare ett enskilt samkväm i seminarieträdgården och på kvällen reste vi en hel skara till Kronobergshed för att fullgöra första årets värnplikt 17, säger 17, dagar med in- och utryckningsdagarna. Det blev lättjefulla dagar. Inget nytt att lära för oss eller läroverksungdomen. Våra övningar leddes mest av en löjtnant och en Korpral från min hembygd, skomakare till yrket. Fingo mest ligga under några skuggrika träd. Ändock fingo vi vid generalmönstringen mycket beröm.

Efter beväringstidens slut återvände vi till Växjö och sedan med en kamrat Sjögren till hans hem i Fremby(?). Med apostlahästarnas hjälp fortsatte jag sedan hem till Flålycke. Av färden har jag inget minne. Vid midsommartiden var jag till Pikéts i Daralycke på begravning och dagen efter fick jag brev från Moster Hilda om att morbror David var död. Har inget minne av hur dagarna tillbringades före avresan till Mönsterås. Var nog hemma hos mor några veckor.

Ja, så gällde det nu ut i världen och förtjäna sitt bröd, ovetande om vad som skulle möta på färden. Såg mot framtiden med stora förhoppningar, vilka blevo mer än uppfyllda. Min koffert från skoltiden, innehållande alla mina tillhörigheter, har jag fortfarande kvar som ett minne från mina morbröders vistelse vid seminariet. Dessa voro Johan, David och August. Det var mycket tomt efter Morbror David. Moster Hilda, Valfrid och Artur samt en jungfru skulle bo kvar över hösten. För höstterminen hade jag i lön av Moster 100 kr. samt maten. Fortsättningsskolan började 1 nov. och pågick 6 veckor. Huru mycket jag fick för denna minnes jag ej. Som skolrådets ordförande tjänstgjorde C. Strömberg samt under hans ledighet Komminister P.O. Hultqvist. Platsen förklarades ledig och ansökningstiden utgick veckan efter jag fyllt 21 år. 3 sökande. Alla kallades till prov på samma dag. Men ingen kom, varföre jag ensam fick erlägga prov. Vid valet den 23/11 erhöll jag alla rösterna summa 7375.

Julen 1884 stannade jag kvar i Kronobäck och var rätt mycket nere på Kronobäck hos P.M.F. Cedergrens tillsammans med Emil och Karl Cedergren. Deras mor Johanna var en väldig matmänniska och blev jag ofta föremål för hennes godsinthet. Hon var som en mor för mig och blev ännu mer under vårterminen, då jag varje morgon fick en tillbringare nysilad mjölk med någon bulle samt sedan middag. Emil och jag voro jämnåriga och Karl Aron 2 år yngre.

På den tiden bodde en bror till moster Johanna i Oknebäck, nämligen J.A.Pettersson. Närmaste granne i Oknebäck var Magnussons. Längst ned i byn bodde en gammal ungkarl Rudebeck, med något blått blod i ådrorna. Bortom Magnussons bodde en snickare och fiskare S.A.Svensson. I andra våningen i samma hus voro ett par obebodda rum och kök. Moster Hilda beslöt flytta dit, varföre hon hade auktion, troligen den 8 januari, och försålde det hon ej behövde. Jag köpte en del, såsom bokhyllan, salsklockan, stolar, täcke samt en del andra saker. Jag hade ingen rädsla för tuberkelsmittan, men så var jag mån om solstrålarna in i rummen. Tyvärr var skolhuset illa förvarat. I köket öppet rätt genom skorstenen. Ingen kökskvist mot nordanvinden. När man öppnade dörren, blåste det rätt genom rummen. När Morbror dog, vidtogs inga åtgärder mot smittan. Morbror Johan, som först var lärare i Kronobäck, dog i lungsot

1878. Hans änka dog 5 år senare. Är ej viss om, huruvida det var lungsot. Många förvånade sig över, att jag vågade söka en sådan plats. Och nog var det vågat. Allt gick bra och jag blev med åren starkare. Jag lade om golven i yttre rummet och i köket. Som jag ej anmält arbetet till skolrådet, fick jag själv betala kostnaderna, Kr 24. Skolsalen var mycket dragig och kall. En liten kamin med rör tvärt över hela salen i dess längd skulle uppvärma, men var otillräcklig. I första fortsättningsskolan 1/11-13/12 fick jag gå klädd i ytterrock. Flera skolbarn fingo lungsot men småningom blev hälsotillståndet bättre. Var sträng med att skolsalen under rasterna skulle utrymmas och fönstren öppnas. Barnantalet varierade mellan 60-70. Under 35 år i medeltal 57, fyra kl. i två avdelningar. Vid lämplig väderlek fingo vissa fönster stå öppna hela dagen. Första tiden otillräcklig skolmateriel, som dock småningom utökades.

Moster Hilda flyttade med sina pojkar Valfrid och Artur till sitt nya hem. Hennes livstid blev ej lång, ty redan på vårsidan blev det hembud och gossarna fingo sitt hem hos Mosters kusin Carl Cedergren i Elgerum, som blev pojkarnas förmyndare. Där funnos 2 söner Georg och Gustav, födda 71 och 74, tror jag. Moster Karolina i Elgerum var snäll och rar, så pojkarna fingo ett gott hem. De gingo sin skoltid i Kronobäck. Senare hamnade de i Amerika, där båda blevo gifta och ägnade sig åt elektriska uppfinningar. 1911 var Artur med fru och son hemma i Elgerum. Gustav var då död. Moster Karolina hade önskat överlämna gården åt dem men de båda fruarna kommo ej överens. Hon skänkte Artur 5000:- kr. och så fingo de vända åter till Amerika. Artur angreps av tuberkulos och var 4 år på fjällsanatorium men det hjälpte ej. Valfrid underhöll familjen och betalade för Artur.

1927 var Valfrid med fru och son härhemma i Sverige och besökte flera europeiska länder. 1931 blev han änkeman men gifte om sig 1941 med en amerikanska. Sedan dess har han ej varit hemma. Han hade i första giftet endast en dotter och en son. Dottern gift. Arturs fru var från Hjo och är omgift.

Första terminen var skolgången mindre god. Föräldrarna kunde utan att förut begära lov för sina barn endast genom att skicka bud med en kamrat och genom denne anhålla om lov. Såsom vikarie för höstterminen fick allt gå i de gamla hjulspåren, men för att få bättre skolgång förklarade jag vid vårterminens början, att jag ej godkände budskickning med kamrater utan helst begära om lov dagen förut eller skriftlig anhållan från föräldrarna. Många försökte det gamla sättet varföre jag anteckade dem i dagboken såsom frånvarande utan lov. De flesta sådana dagar kom på Gustav Cedergren i Elgerum. Fadern var skolrådsledamot. Till min första examen upprättade jag förteckning på alla barn, som varit närvarande alla läsdagar och på alla olovsdagar. I teten för de senare gick Gustav Cedergren. Jag bad kyrkoherde Strömberg läsa upp båda förteckningar, varefter han höll ett kraftigt förmaningstal rörande olovsdagar samt berömde de flitiga skolbesökarna. Det blev ju en skam för de föräldrar, som hållit sina barn mer eller mindre från skolan. Emellertid blev skolgången för all min skoltid mycket god. Hörde berättas, att inspektören, rektor Geijerström, vid lärarmöten och inspektionsresor framställde Kronobäck som ett mönster för skolgången. Föräldrarna vande sig snart vid den nya ordningen och allt gick friktionsfritt. Det var den enda gång, som barnens skolgång varit på tal vid någon examen. Föräldrarna satte fortsättningsskolan mycket högt. Sökte göra den så praktisk som

möjligt, icke minst i bokföring och uppsatsskrivning. Till examen med denna samlades vi vanligen på köpingen, där vi lärare efter lottkastning undervisade i var sitt ämne. Den dagen blev en stor skolminnesdag.

Med det nya året 1885 började en ny period i mitt liv. I den då pågående böneveckan fick jag möta Jesus som min frälsare. En enastående väckelse uppstod och böneveckan pågick en lång tid med omväxlande möten i missionshuset och kapellet. C. Boberg var då predikant i missionshuset. Mötena pågick 3 à 4 timmar och några gingo omkring i bänkarna och talade med de bekymrade. Det var nog en enastående besökelsens tid, som nog gav evighetsfrukt.

Min hustrus släkt.

Annas farfar var född i Södermanland men flyttade med en greve Bonde till ett gods i Tranåstrakten, där han tog sig hustru. Samtidigt med befattningen som soldat i Marbäck innehade han tjänst hos greven. Deras namn Carl Adolf Ivar och Stina-Greta Isaksdotter, Sållastugan, Marbäck. Fadern soldat.

Annas far, Anders Magnus Carlsson, född den 1/3 1834 i Marbäck, död 10/5 1918. Han var fanjunkare vid Jönköpings regemente, avgick med pension 1884. Bodde först på sergeantbostället Ekeberga i Vireda socken. Fick sedan Holma i Askeryd. Han var gift (2/6 -63) med Anna Vilhelmina Josefina Cedergren, Stubbemåla, Mönsterås, född den 26/5 1842 i Grimhult, död 1899. Han hade en gift bror med barn samt en ogift syster, vilka ej blevo så gamla. Vid mormors frånfälle bodde familjen i Aneby. Far slutade hos en dotter Ester, som bodde i Sanna. Båda begravna i Bredaryd.

Barn: 1. Ernst Josef Magnus Carlsson, landsfiskal, född 20/8 1864 i Ekeberg, Vireda, död 21/3 1935. Hustru: Berta Maria Kroon, 24/8 1879 i Långasjö, gift 28/6 -05. Barnen antagit släktnamnet Kärrfors.

2. Anna Aurora Carlsson, f. 24/11 1865, död 10/3 1925, gift 10/7 1885 med Johan August Vilhelm Petersson, Kronobäck. Antogo år 1904 släktnamnet Halldorf. Barn: Se Cedergrenska släkttavlan!

3. Carl Carlsson, född 4/7 1867 i Ekeberg. Död 1867.

4. Carl Edgar Carlsson, f.14/7 1868 i Ekeberg. Död 1938.
Gift 1:o: 6/10 1900 med Olga Christina Henrietta Lagerholm, f. 11/5 1877 i Kulladal, Fosie. Död 1936.
Gift 2:o med änkefru Marta Lidén, född i Örebro.

5. Maria Teresia Carlsson, f. 5/8 1870 i Ekeberg. död 8/6 1934.
Gift 2/4 1910 med Gustaf Valter Nyberg, Forshammar, f. 11/11 1881 i Björksta.

6. Ester Olivia Carlsson, f. 20/9 1872 i Ekeberg, död den 23/9 1931.